جوان

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۸ آذر ۱۴۰۰ - ۲۳ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳
سال بیست‌وسوم- شماره ۶۳۶۰ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۲۰۰۰ تومان

سرمقاله

آب‌خواهان و پساب‌خواهان تجمعات اصفهان

عبدالله گنجی
مدیرمسئول

تجمع ۱۵روزه کشاورزان اصفهان که در اواخر آبان‌ماه به اوج رسید و تمام شد، تجربه ذی‌قیمتی هم برای مردم و هم برای حاکمیت بود. برای مردم از آن جهت مهم بود که مطالبه مشخص و قابل‌فهمی را طرح کردند که ارتباط بین مطالبه و مسئله محل اختلاف ناظران صحنه نبود. مردم هوشمندانه از انحراف تجمعشان (شاید اولین بار در ایران با این گستردگی) جلوگیری کردند، وارد شهر نشدند، به بانک حمله نکردند، با پلیس درگیر نشدند و سنگی پرتاب نشد. حاکمیت هم آن را گسترده و زنده پوشش داد و شخصیت‌های عالی دولت وارد میدان حل مسئله شدند. تجمع اصفهان تجربه برد-برد معترضان و حاکمیت بود که هوشمندانه شروع شد و آبرومندانه خاتمه یافت. اما چرا پس از توافق مسئولان با کشاورزان موج جدید، اما کم‌رمق، تجمع شروع شد؟ چرا تجمع دهها هزار نفری در کف زاینده‌رود به تجمع ۲۵۰۰نفر در ۱۵نقطه شهر اصفهان تبدیل شد و چرا در تجمعات متأخر شعاری از آب‌خواهی درمیان نبود؟

به نظر می‌رسد ۱۵روزه شدن تجمع کشاورزان زمینه را برای آماده شدن اپوزیسیون داخل و خارج فراهم کرد که چگونه می‌توانند از آن بهره ببرند. در ۱۵روز اول با هوشمندی کشاورزان و طراحان تجمع نتوانستند مسیر مطالبه‌گری آنان را منحرف کنند. اما در پایان احساس کردند دست‌شان خالی ماند و حاکمیت و مردم همدیگر را برای حل مسئله به رسمیت شناختند. لذا برای ایجاد یک ادراک جدید ذهنی درصدد خلق صحنه‌های جدید برآمدند. بنابراین ۱۵ نقطه شهر اصفهان را با تجمعات بیش از ۱۰۰ تا ۱۵۰نفر انتخاب کردند و همه شخصیت‌های بدنام و تراز اول اپوزیسیون همچون فرقه رجویه و جریان الپهلویه رأساً به میدان آمدند و رسانه‌های استکباری صدها ویدئو و تصویر مخدوش از آن مخابره کردند. وزیر خارجه سابق و حال امریکا به میدان آمدند و خود را کنار سرکوب‌شدگان! اعلام کردند. وزارت خارجه امریکا مدعی رصد صحنه شد و.... حال آنکه رفتار پلیس از جهت فیزیکی همانند همه جهان بود که خیزی برمی‌دارد و گازی می‌زند و خواستار تفرق جمعیت می‌شود. اما عبارت سرکوب معترضان! به‌قدری برجسته شد که پیاده‌نظام آنان گمان کردند انتقام تجمع آرام و نتیجه‌بخش کشاورزان را گرفته‌اند. به نظر می‌رسد هدف اصلی از ورود پساب‌خواهان به میدان -پس از آب‌خواهان- برای دو منظورِ اساسی بود؛ اول اینکه نباید حاکمیت نان آن تجمع نسبتاً بزرگ و آزاد را بخورد و نباید ذهنیتی که از تجمعات ایران در ذهن غرب معتبر کرده‌اند دچار خدشه شود.

بنابراین هدف اصلی آلوده کردن حرکت سالم و هوشمند آب‌خواهان بود و تلاش شد با پساب ضد انقلاب آن حرکت زلال کشاورزان را گم کنند و در لوای حرکت موجه کشاورزان بهانه‌ای بتراشند و بستری فراهم شده را نشان دهند. هدف دوم که در مواضع وزیر خارجه جدید و سابق امریکا کاملاً مشهود است، فشار برای به هم‌ریختن محاسبات ایران در آغاز دور جدید مذاکرات هسته‌ای در وین بود. به محض اتمام تجمع کشاورزان و تجمع ۱۵ نقطه‌ای غیر کشاورزان در شهر اصفهان، ناگاه در برخی رسانه‌های رسمی و غیر رسمی کشور این خط دنبال شد که «حل مسئله آب از برجام می‌گذرد» تا این مسئله را به مثابه یک بحران چاشنی مذاکرات وین کنند تا احساس فشار داخلی موجب امتیازدهی بیرونی با هدف رهایی از وضع موجود شود و این‌چنین چینش ذهنی حاکمان و مذاکره‌کنندگان با یک مسئله آنی جدید مواجه شود که این مسئله آنی فرمت و نقشه راه مذاکرات را به هم بریزد. خوشبختانه هوشمندی پلیس که تجربه‌ای ذی‌قیمت از سال‌های گذشته دارد، پختگی آن را به نمایش گذاشت و نتیجه به دست آمده غربال ارادلی بود که ارتباطی با کشاورزان نداشتند. سلاح‌هایی ضبط شد که یک‌شبه تهیه نشده بود. خواهش پلیس و دریافت سنگ در مقابل خواهش، نشان داد که طراحیِ شوم انجام شده با کنش - واکنش در میدان به دست نمی‌آید. بنابراین در فردای ۵آذر یک مرتبه غائله‌آفرینان آب شدند و گویی اصلاً اتفاقی نیفتاده است. تجمع اول برای آب بود و وظیفه حاکمیت آن بود که بشنود و محترم بشمارد، اما بعد از آن تحرک رسانه‌های دشمن و پساب‌خواهان بود که بوی آلودگی آن از واشنگتن تا تیرانا تا برخی از رسانه‌ها و مجازی‌نویسان داخلی به مشام می‌رسد.

اجتماعی

واکاوی مهاجرت نخبگان در گفت‌وگوی «جوان» با اساتید دانشگاه

«مهاجرت نخبگان» خروجی نهادهای متولی!

علاوه‌بر بروکراسی سنگین در نهادهای متولی نخبگان برخی از اساتید نیز در تشویق نخبگان به مهاجرت نقش اساسی دارند

ماجرای نقش نهادهای متولی نخبگان و همچنین اساتید در تشویق نخبگان به مهاجرت موضوعی است که بسیاری از صاحب‌نظران و اساتید دانشگاه‌ها هم بر آن صحه می‌گذارند.

رضا عامری، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران وقتی می‌خواهد دلایل خروج نخبگان را از کشور مورد واکاوی قرار دهد، عملکرد بد دستگاه‌های متولی امور نخبگان را در رأس دلایل مهاجرت نخبگان قرار داده و می‌گوید: «کاش چنین ارگان‌هایی را نداشتیم. با وجود برخی کارهای مثبت وقتی در عمل ۲۵ درصد افرادی که تحت حمایت بنیاد ملی نخبگان بودند از کشور خارج شدند، یعنی این کارها مؤثر نبوده و بخش‌های دیگر نیز باید پای کار بیایند و اقدامات دیگری صورت داد.»

دکتر مجید ابهری، رفتارشناس و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی نیز در خصوص نقش نهادهای متولی نخبگان در افزایش مهاجرت این گروه از سرمایه‌های انسانی جامعه به «جوان» می‌گوید: «متأسفانه به‌رغم وجود بنیاد ملی نخبگان و بعضی از نهادهای مشابه هنوز نهادی منسجم و مؤثر در زمینه‌های جذب و تقویت نخبگی در کشور وجود ندارد | صفحه ۳

قالیباف: مشکلات سه‌گانه کشور از ناترازی تصمیمات مسئولان است

امروز در کشور ۳ مشکل اساسی آب، جمعیت و اختلاف طبقاتی داریم

ریشه این مشکلات در ناترازی است و این ناترازی زاییده تصمیمات ما است | صفحه ۲

پرونده «جوان» از اخراج دانش‌آموزان متأهل

اخراج به جرم تأهل!

معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور: برخی دختران دانش‌آموز بعد از ازدواج از دبیرستان اخراج می‌شوند که درصدد مقابله با این رویه هستیم

با افزایش سن ازدواج باید کمتر شاهد دختران ۱۷، ۱۸ ساله باشیم که در سنین متوسطه دوم یا همان دبیرستان قدیم ازدواج کنند با وجود این هنوز هم هستند دخترانی که در این سنین مرد زندگی و آینده‌شان را پیدا می‌کنند و پای سفره عقد می‌نشینند. دخترانی که خیلی‌های‌شان هم استعدادش را دارند و هم علاقه‌اش را و دل‌شان می‌خواهد در کنار ازدواج و زندگی متأهلی به درس و تحصیل‌شان هم ادامه دهند و با وجود این طبق قانون این دختران حق ادامه تحصیل در مدارس عادی را ندارند و برای ادامه تحصیل باید راهکارهای دیگری را برگزینند.

آن‌طور که عبدالرسول عمادی سرپرست معاونت آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش درباره «اخراج دختران متأهل از مدرسه» می‌گوید بر اساس ماده ۵۳ آیین‌نامه اجرایی مدارس، دانش‌آموزان دختری که ازدواج می‌کنند، می‌توانند به چند روش ادامه تحصیل دهند.

به گفته وی در روش اول، دانش‌آموز دختر متأهل بدون تغییر ظاهر و عدم صحبت درباره مسائل خانوادگی با دانش‌آموزان دیگر، می‌تواند در مدارس روزانه مانند گذشته ادامه تحصیل دهد.

در غیر این صورت دانش‌آموز می‌تواند در مدرسه بزرگسالان ادامه تحصیل دهد یا اینکه در همان مدرسه روزانه ثبت‌نام کند اما فقط در امتحانات شرکت کند و همچنین امکان تحصیل در مراکز آموزش از راه دور نیز وجود دارد. تصمیم‌گیری در این خصوص بر عهده شورای مدرسه است اما در هر حال دانش‌آموز متأهل اخراج نمی‌شود و از تحصیل محروم نخواهد شد.

اما وقتی پای درد دل دانش‌آموزان متأهل می‌نشینید درمی‌یابید این قوانین برای ادامه تحصیل دانش‌آموزان متأهل می‌تواند به نوعی سنگ‌اندازی در مسیر تحصیل و همچنین در مسیر ازدواج محسوب شود. در واقع دخترانی که در مسیر زندگی قرار می‌گیرند و خواستگار مناسب دارند یا باید قید تحصیل را بزنند یا قید ازدواج را و اگر بخواهند هر دو مسیر را در کنار هم ادامه دهند، به‌واسطه قوانین و عرفی که برای عدم حضور دانش‌آموزان متأهل در کنار دانش‌آموزان مجرد وجود دارد، کار برای‌شان سخت خواهد شد. این دانش‌آموزان حتی اگر روش پنهانکاری برای ادامه تحصیل در مدارس عادی را در پیش بگیرند باز هم ادامه این کار تا پیش از دوران بارداری امکانپذیر خواهد بود و در صورت بارداری این دانش‌آموزان ناگزیر خواهند بود در مدارس بزرگسالان و در کنار زنانی ادامه تحصیل بدهند که خیلی وقت‌ها سن مادران‌شان را دارند.

حالا انسیه خزعلی، معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور در نشست اتحادیه‌های بزرگ دانشجویی کشور که باموضوع بررسی مسائل زنان برگزار شد، گفت: «برخی دختران دانش‌آموز بعد از ازدواج از دبیرستان اخراج می‌شوند که درصدد لغو این قانون هستیم» | صفحه ۱۰

یادداشت سیاسی

سیدعبدالله متولیان

در وین هیچ گزینه‌ای روی میز غرب نیست

دست غرب در مذاکرات پیش رو به کلی خالی بوده و تقریباً هیچ گزینه‌ای روی میز ندارد. غربی‌ها خوب می‌دانند که نه‌تنها گزینه نظامی سال‌هاست که از روی میز برداشته شده بلکه قرائن و شواهد متعدد نشان می‌دهد که حنای گزینه تحریم هم در حال رنگ باختن است و به تدریج از روی میز برداشته خواهد شد و دیگر افکار عمومی جهان جنجال رسانه‌ای غرب درباره اتهامات هسته‌ای وارده به ایران را باور ندارد و دست غرب در دیپلماسی عمومی نیز در حال تهی شدن است. تردیدی نیست که غرب بر اساس خوی استعماری و استکباری برای تغییر میدان بازی به نفع خود و امتیازگیری بیشتر از ایران تلاش خواهد کرد. در شرایط موجود، تنها برگ برنده غرب، تلاش برای پاشیدن بذر ناامیدی و بی‌اعتمادی و به میدان مخالفت آوردن مردم با دولت و نظام است. غرب قویاً به تشدید فشار به جمهوری اسلامی و تغییر میدان بازی از طریق رویارویی مردم ایران با دولت و نظام دل بسته است و قرائن زیادی وجود دارد که غرب از طریق شبکه نفوذی برای سوار شدن بر موج اعتراضات و مطالبات مردم برنامه ریزی کرده‌است | صفحه ۲

یادداشت ورزشی

سعید احمدیان

قهرمانان امید قهرمانان را ناامید نکنند

بدترین شروع ممکن برای کمیسیون ورزشکاران رقم خورد، کمیسیونی که قرار بود در دومین دوره به دور از حاشیه و هیاهو، مطالبات قهرمانان را پیگیری کند اما پیش از آنکه اولین جلسه‌اش تشکیل شود، اختلاف‌ها آغاز شده تا از همین ابتدای کار چشم‌انداز روشنی پیش‌روی فعالیت این کمیسیون قرار نداشته باشد. فدراسیون کشتی مدعی است رئیس کمیته ملی المپیک قول داده که حمید سوریان یکی از چهار عضو انتصابی‌اش باشد، اما وقتی صالحی‌امیری، اسم سوریان را رد نمی‌کند، حسن یزدانی و محمدرضا گرایی دو عضو کشتی‌گیر کمیسیون ورزشکاران با اشاره فدراسیون در اعتراض به بدقولی صورت گرفته، تصمیم به تحریم اولین نشست می‌گیرند. در این مقال بحث بر سر این نیست که در اختلاف به وجود آمده حق با کدام طرف است، بلکه موضوع قابل تأمل ضربه‌ای است که ورزش با شکل‌گیری چنین حاشیه‌ها و جنجال‌هایی می‌خورد و کمیسیون ورزشکاران را از هدف‌های بزرگی که دارد دور می‌کند. در این شرایط هنوز که در ابتدای کار کمیسیون ورزشکاران هستیم، نباید اجازه داد دامنه این اختلافات بیشتر شود و باید این مشکل به وجود آمده را به سرعت حل کرد | صفحه ۱۳

ویژه جوان

تحریف سخنان رئیس‌جمهور برای آتش بیاری آشوب

تلویزیون سعودی ایران اینترنشنال با تحریف سخنان در اجلاس سران سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) تلاش کرد تا مطابق وظیفه‌ای که برایش تعریف شده، زمینه‌ساز آشوب در ایران شود. اینترنشنال روز گذشته در خبری نوشت که «ابراهیم رئیسی، در اجلاس اکو اعلام کرد جمهوری اسلامی آماده است برنامه‌های آموزشی نفت و گاز را توسعه دهد و پروژه‌های انتقال آب از سوی ایران مورد توجه اکو قرار گیرد»! این رسانه سعودی فارسی زبان تیتر خبر را اینگونه زده است: «ابراهیم رئیسی: آماده‌ایم به کشورهای عضو اکو آب صادر کنیم» این در حالی است که از قضا، رئیسی درخواستی کاملاً برعکس آنچه را که اینترنشنال مدعی شده، طرح کرده و در بخشی از سخنرانی خود در نشست سران اکو گفته که «علاقه‌مند هستیم پروژه‌های انتقال آب به کشورهای متقاضی از جمله جمهوری اسلامی ایران در دستور کار سازمان اکو قرار گیرد.» ایران در روزهای اخیر شاهد برخی اعتراضات پیرامون آب بود و روز جمعه با حضور عناصر ضدانقلاب در میان مردم معترض و سردادن شعارهای سیاسی و توهین‌آمیز و فحاشی، این اعتراضات در اصفهان با درگیری میان عوامل ضدانقلاب و نیروهای پلیس همراه شد | صفحه ۲

همکاری اقتصادی با همسایگان اولویت ویژه ایران

سید ابراهیم رئیسی صبح دیروز در پانزدهمین اجلاس سران سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) که به میزبانی شهر عشق آباد ترکمنستان برگزار شد، گفت: جمهوری اسلامی ایران اولویت ویژه‌ای برای همکاری و مشارکت اقتصادی با کشورهای آسیایی به خصوص همسایگان خود در آسیای جنوبی، آسیای غربی، آسیای میانه و قفقاز قائل است. در حاشیه برگزاری اجلاس اکو، دکتر رئیسی با رؤسای جمهور ترکیه، تاجیکستان، پاکستان، ترکمنستان، ازبکستان، دیدار و ضمن تأکید بر گسترش همکاری‌ها در حوزه‌های مختلف، راه‌های توسعه و تعمیق روابط دوجانبه را مورد بحث و بررسی قرار دادند | صفحه ۲

ایران برای توافق جدی است

حدود ۱۶۰ روز بعد از توقف مذاکرات بازگشت امریکا به برجام در آستانه انتخابات ریاست جمهوری خرداد ماه ۱۴۰۰، ایران و ۱+۴ از امروز دور جدید مذاکرات را در هتل کوبورگ وین شروع می‌کنند؛ مذاکراتی که در آن، ترکیب تیم مذاکره‌کننده ایرانی به کلی تغییر کرده است. طبق پروتکل‌های دیپلماتیک، پیش از شروع مذاکرات، پیش‌نویس دستور کار مذاکرات از طریق رایزنی‌های غیر رسمی تعیین و درست مانند یک بازی فوتبال، ترکیب و سطح هیئت‌های مذاکره‌کننده به طرف‌های مقابل اعلام می‌شود. هم دیپلمات‌های غربی و هم کارشناسان در پایتخت‌های اروپایی درباره اینکه دور جدید مذاکرات در وین به نتیجه برسد، ابراز بدبینی کرده‌اند، اما میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در مذاکرات وین که به ترکیب تیم‌های مذاکره‌کننده دسترسی دارد و ترکیب هیئت ایرانی را هم دیده، دیروز در توئیتی ترکیب هیئت ایران در وین را «چشمگیر» توصیف کرد و نوشت: «ترکیب هیئت ایران در مذاکرات رفع تحریم‌ها در گفت‌وگوهای وین چشمگیر است. من معتقدم که این باید به عنوان دلیلی بر نیات جدی تعبیر شود» | صفحه ۱۵

«نوری» وزیر آموزش و پرورش شد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی دیروز با ۱۹۴ رأی موافق، ۵۷رأی مخالف و ۱۷ رأی ممتنع از مجموع ۲۶۸ رأی مأخوذه به یوسف نوری، گزینه پیشنهادی وزارت آموزش و پرورش اعتماد کردند. یوسف نوری در جلسه علنی مجلس در تشریح برنامه‌های خود گفت: از مهم‌ترین اقداماتی که آن را پیگیری می‌کنم کارآمدی شورای عالی آموزش و پرورش است. این شورا در مقابل نفوذ سند آموزش ۲۰۳۰ کاملاً منفعل عمل کرد و برخی از اعضای آن با این سند همراهی کردند. در این تریبون اعلام می‌کنم که سرکردگان سند آموزشی ۲۰۳۰ در ایران تعداد محدودی هستند و جایی در نظام آموزش و پرورش ندارند. یکی از مهم‌ترین اقداماتم هم در خصوص سامانه شاد خواهد بود. در شرایط فعلی فقط ۶۰ درصد از دانش‌آموزان در سامانه شاد فعال بوده و تعداد بسیاری از این سامانه بازمانده‌اند، بنابراین این فاصله باید هر چه سریع‌تر جبران شود | صفحه ۳

تو شمع جمع خوبانی نشان فخر ایرانی

شاعران کشورمان در دومین همایش ادبی با عنوان فخر ایران که با حضور خانواده شهید فخری‌زاده همزمان با اولین سالگرد شهادت این شهید عرصه علم کشورمان برگزار شد، شعرخوانی کردند. حامد فخری‌زاده، فرزند شهید محسن فخری‌زاده در دومین همایش ادبی «فخر ایران» که با حضور شاعران نام‌آشنای کشوری و خانواده بزرگوار شهید برگزار شد، از گردآورنده کتاب «فخر ایران» تقدیر کرد. کتاب «فخر ایران» مجموعه‌ای از اشعار شاعران در سوگ شهادت شهید محسن فخری‌زاده، از دانشمندان کشور به کوشش محمدمهدی عبداللهی و از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شد | صفحه ۱۶

آسمان اندیمشک اتوبان جنگنده‌های دشمن شده بود!

روز چهارم آذر ۱۳۶۵، شهر اندیمشک طولانی‌ترین بمباران تاریخ دفاع مقدس را تجربه کرد. در این روز، نیروی هوایی بعثی‌ها با ۵۴ فروند جنگنده از ساعت ۱۱ و ۴۵ دقیقه تا ساعت ۱۳ و ۳۰ دقیقه، به صورت مداوم اندیمشک و پادگان‌های اطرافش را بمباران کردند. در نتیجه صدها نفر از مردم این شهر و همین طور رزمندگان حاضر در آن به شهادت رسیده یا مجروح شدند. در گفت‌وگویی که با مرتضی طیبی از رزمندگان اندیمشکی انجام دادیم، سعی کردیم مروری بر خاطرات این روز تاریخی داشته باشیم. طیبی به عنوان مدیر مسئول مؤسسه فرهنگی- هنری طلوع غدیر جنوب، تحقیقات جامعی را نیز در خصوص بمباران روز چهارم آذر ۱۳۶۵ انجام داده است | صفحه ۷